

4
L V D O V I C I
S E P T A L I I
M E D I O L A N E N .
D E N A E V I S
L I B E R .

Ad Illustrissimum
HIERONYMUM CAIMVM
Consilij Italici Regentem .

Cum Privilegio, Et Superiorum licentia.

M E D I O L A N I , M . D C V I .

Apud Petrum martyrem Locarnum.

ADOLPHI

SEPTALII

MEDICINAM

DE NAVIS

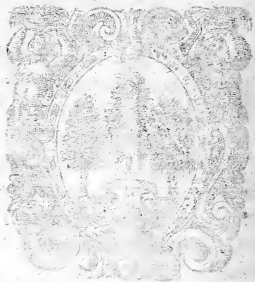
LIBER

ADHUC INFINITUM

HERONIMVM CALVM

Consilij Ratiſci Regentem.

Cons. Principis, Et Superioris Curia.

HERONIMVS CALVM

3
Ad Illustrissimum

HIERONYMVM

CAIMVM.

Consilij Italici Regentem.

ERE, & sapienter
Comitorum Prin-
ceps pronunciaſſe
mihi videtur, Illu-
triſſime Regens,

Tunc denique homi-

nes noſtra intelligimus bona,

Cum quæ in poteſtate habuimus, ea amiſi-
mus.

Nam cum multa pro Iustitia prudenter, pro Tranquillitate strenuè, pro Republ. vniuersa piè presens gereres, fructum tamè vtilitatemq; inde promanantem tum demū intelleximus, postquam gesseras; è Patria, e Senatu ad maioris dignitatis gradum in Hispaniã abstractus. Vtor propriè hoc verbo. Nam planè inuita è gremio te suo Patria dimisit, quem bonum ciuem produxerat, & quem per plures honorum gradus euectum, bonū Senatorem acceperat, reuera publicum rerum Praesidium & Decus. Dimisit tamen, non amisit; vt pro se absens, vti facis, excubares, res & consilia Italiae magno titulo, magnaq; auctoritate regeres, ac deinde virtutum maximarum præmijs decoratus, in finem suum, velut laborum quietem redires. Ego vero etsi maximè absentia

5
tia tua crucier, quippe cui amicitia
tua honori, consuetudo voluptati, di-
gnitas & auctoritas solatio, & saluti
erat: recreor tamen hoc in primis no-
mine, quod sub illo PRÆSIDE am-
plissimum Regentis munus obeas,
quem ob summam prudentiam, &
doctrinam incredibili affectu vene-
ror, quemq; adire, & colere per te fa-
cilius liberiusq; poterò, in eminenti
non modò rerum, & Regnorum, sed
virtutum, & elegantiarum omnium
culmine constitutum. Quare viam
tu mihi istam Illustrissime Regēs ad
maximum PRÆSIDEM, ad exē-
plum illud principum, Illustrissimū
& Excellentissimum IOANNE M
FERNANDVM VELASQVIVM
humanitate tua sternes, siue aperies.
Quod vt facilius fiat, munus ingenij
tibi mitto, iurisq; tui, ac nominis fa-

cio, quod ad Benignitatis illius aram
 religiosè statuas. Misissimè ad ipsum
 profectò, & iam quasi destinaueram,
 nisi pusillum & humile scriptũ, tan-
 tam Dignitatis excellentiam verecũ-
 dè refugisset. Pusillum enim est, quia
 de Næuis, & vultus humani maculis
 concinnatum. Iniuria, si rectè me-
 cum ratiocinor, magno Principi fa-
 cta fuisset; quem ab omni vitæ næuo
 alienum, meliori munere adiri ac sa-
 lutari debere, omnis studiorum ratio
 suadet. Te igitur nunc rogo Illustris-
 sime R E G E N S, vt tuo veluti au-
 spicio in publicam lucem, & conspe-
 ctum quoq; Doctissimi Principis li-
 bellum hunc prodire sinas: non qua-
 si in te nẽuis aliquis alicuius viti, aut
 defectus cadat; sed vt tuo nomine
 nouæ contemplationis industria il-
 lustrata, locum, & plausum in publi-

co ingeniorum theatro inueniat. Va-
 le Illustrissime Vir, & cultum obse-
 quiumq; meum lato animo ex por-
 recta fronte admitte. Mediolani Ca-
 lendis Maij, M. DC VI.

ET CARPIDO

LECTORI

1606

CURIOSO, ET CANDIDO LECTORI.

*EREOR, equidem
ne si quis ad Neuo-
rum inspectionem,
vocatus accesserit,
aut auertat velut à
re vili oculos, aut
cum tedio aduertat. Quæ enim dignitas,
inquieta, quæ utilitas, aut amœnitas esse
in re deformi poterit; cum natura omnes
pulchrum, non sensus tantum, sed animi*

quo-

quoque imperio usurpare appetamus? Nolim te absterreat composita, & efficta ad veritatem oratio. Nam si locum rationi feceris, etiam in Næuo pulchritudinem, & sic in ipsa hac tractatione Dignitatem, Vtilitatem, & Amœnitatem inuenies. Veneris Amorisq; ille Poeta Naso, commendare faciem non dubitauit, in qua Næuum aliquẽ benigna natura expressisset. Quod si ad vniuersi contemplationem me conferam, in Cælo Stellæ, in terra vrbes, syluæ, montes, lacus, quid nisi Næui, & velut maculæ quædam sunt? ut Cicero ipse appellauit: quæ tamen omnia partim natura, partim ars ad pulchritudinem effinxit. Sed mirum perfectò & cognitione dignissimum, quo ordine per humanum corpus Næui isti sparsi conueniant, qua harmonia copulentur. Si re-ctè consideras, velut indices animi, internæq; imaginis esse propositos fateare. Næ-

uos igitur explico: & quid nisi ipsum ho-
 minem, quem in sola facie beneficio Na-
 uorum repræsentō? Sed ut concedam hu-
 milioris argumenti, & secundum tituli
 precium, tenuem scripturam hanc esse; oc-
 cupare tamen (sed non nisi per remissio-
 nem) me ipse, tenui scripturæ, volui: Cum
 ut ingenij amœnitate quadam & publico,
 ut ita dicam, ludo Ciues & amicos meos
 recrearem, quos seueriore iam sæpius do-
 ctrinæ argumento occupasse videbar; tum
 (liberè enim dicam) ut paruo libro me
 ostenderem, non in re Medica solum, sed
 in Philosophia, in Astronomia, in cæteris
 etiam scientijs artibusq; mediocriter ver-
 satum. Te igitur compello & rogo Can-
 dide Lector, ut, qui aliàs ingenium meum
 in grauioribus expertus es, nunc libellum
 istum inspicias, atque ames, in quo cor-
 poris animique tui imaginem non minus
 feliciter, quam diligenter expressam inue-
 nies:

nies: rogo inquam ut Nævos hos, Natu-
 re ipsius notas, inspicias; Sed Nævos il-
 los hominum, qui pallent, tument, desi-
 piunt, fugias, atque detesteris. Ita bonus
 & saluus, & absque Nævo sis.

LUDOVICI

SEPTIMI

MEDIOLANEN.

DE NAEVIS

LIBER.

ITAM, & condi-
tionem mortalium
huic uni necessita-
ti in primis obstri-
ctam esse natura vo-
luit, vt summa quis

que ope, & industria seipsum publi-

cæ vtilitati impenderet, deq; ingenij
 sui arca publicum litterarum cœsum
 promoueret. Ita enim futurum erat,
 ne iam inuentæ paratæque à maiori-
 bus artes atq; scientiæ interciderent,
 neue apud posteros inertia atque
 ignauia nostra accusari posset, si inge-
 nij aliquod monumentum profutu-
 rum seculis ipsi reliquissetus. Id ve-
 rò etsi ad omnes omninò homines,
 præcipuè tamen ad eos spectare vide-
 tur, qui bonæ naturæ, fortunæ, & in-
 stitutionis dotibus faciliùs feliciusq;
 scribendi, ac docendi munus exe-
 quuntur. Hi enim, vt Beatus ille Ho-
 ratianus,

*Nec excitatur classico truci,
 Nec horret tratum mare,
 Forumq; vitat, et) superba ciuium
 Potentiorum limina.*

Ita remoti ab omni tumultu bellico,
 à di-

à diuitiarum studio, ab omni ambitu, ac inuidia dominandi, bonas omnes artes discunt, ac docent, quibus, & militem ad bella forment, & ad concordiam ciuem hortentur, atque de optimo vitæ genere disputantes, boni Principis prudentiam laudent, cupidinem mali castigent. Quare cum & ego ab ineunte ætate tranquillam hanc Musarum, & quietis viam ingressus sim; enitendum mihi pro uirili censui, vt si non doctrinam, saltem inuestigandi desiderium studiumque, quo publica utilitas iuaretur, publicè probarem. Quare in hanc quoque arenam prodij, rem aliquam natura sua difficilem, scitu utilem, auditu iucundam, nulli hactenus pertractatam, nulli percognitam curiosè diligenterq; excussurus. Quia verò præcipuum hominis munus videtur

detur esse, naturã hominis ipsius ante
 rerum omnium indagacionem per-
 scrutari, atque cognoscere (quemad-
 modum diuino oraculo prodijt *ἰσχυρὸς*
σεαυτὸν, in animum induxi de hominis
 natura imprimis differere, atq; secun-
 dum uarias corporis affectiones, la-
 tentes atque occultas à natura tribu-
 tas animo virtutes in conspectum
 proferre. Quæ scientia cum propria
 nostra censeatur, ac de nobis agat, in-
 ter omnes iucundissima, ac gratissi-
 ma esse mortalibus debet. Cùm verò
 hæc eadem, quid ad boni uiri nomen
 consequendum, agere, quid uitare de-
 beamus, doceat; inter omnes utilissi-
 ma, & maxima censenda est. Cùm
 denique argumentum ipsum homo
 sit animalium omnium perfectissimus
 atq; pulcherrimus, scientia hæc quo-
 que omnium perfectissima atq; pul-
 cher-

cherrima meritò habeatur. Itaque toto velut pectore hanc venustatem è naturæ fontibus hauriamus; pro vitili hanc perfectionem indagemus, vtilitatem hanc capiamus, hanc denique dulcedinem delibemus. Signorum quibus natura nostra reuelatur sciëntia a Philosophis obseruata, a Medicis celebrata, ab uniuerso humano genere in precio atque admiratione semper fuit. Sapientes Indi neminem olim ad philosophiæ studia, aut ad regnorum gubernationem admittere solebant, nisi prius exploratis corporis signis, aptum planè, dignumq; tanto munere reperijssent. De hac igitur nobilissima scientia, quam *σοφιστικὴ* Græci appellant, dum disputare aggredior, in fortunam consiliumq; prudentis, ac periti nautæ mihi videor incidisse: hic enim dum hono-

ris honesta quadam cupidine obsessus, aut lucri desiderio correptus, vasta ac immensa Oceani spacia pererrat, ac forte fortuna à recto tramite & cursu in ignotam terram tempestate depellatur, obsequitur ventis, cedit fluctibus, & si ad terram feratur, oram, & extremam aliquam rerum faciem lustrat: Ita penitus mihi vsu venisse comperio, qui immensum illud, nec ex omni parte perlustratum pelagus naturalis Philosophiæ ingressus, vt Physiognomiæ, amceniorē, naturam, idest corporis nostri exteriorē faciem, & delicias lustrarem; nimiū laxans ingenij mei vela, & desiderio obsequens; quasi in ignota terrarum delatus videor, in Næuorum inquam scientiam, quibus & facies, atque adeò vniuersum corpus distinguitur; & animus ipse quasi in aper-

tum

tum producitur. At scientiam hanc partem physiognomiæ esse, aut huic subiectam, ex argumenti ipsius confinio comprehendi facile potest. Cùm enim physiognomia nihil sit aliud, quam affectionum animi cognitio ab vniuerso corpore, & vnaquaque parte, inprimis vero à facie sumpta; cumq; à nævis, qui per vniuersum corpus, præcipuè verò per faciem sparsi sunt, animi affectiones colligamus; manifestum est, næuos ad physiognomiam pertinere. Tametsi verò mirum id cuiusdam fortassis, & quasi longinquum à finibus naturæ atque rationis videri possit; si quis tamen attentius seueriusq; rem ipsam pensabit, non minùs admiratione dignum censebit, affirmare, neuum in labris situm hominem parasitum, & ad gulam proiectum si-

gnificare; quam si in idem vitium, qui eminentibus, rotundis, tumidisque labris fuerit, inclinatum esse dicamus. Hac de re etsi Melampus Medicus Atheniēsis antiquissimus Homero libr. xv. Odyssę nominatus aliquid scripsit, qui solerti quadam industria, quid næui in quaque corporis parte significarent edocuit; etsi quoque inter Arabes Abenragel in eadem arte maius quippiam emolitus, & consecutus sit: Neuter tamen eò penetrauit, vt causam aliquam saltem verisimilem reddiderit: sed quasi meri Empyrici prima quæstione vniuersum laborem clauserunt: quæ quidem infra veri Philosophi dignitatem posita est; quia intra angustias eiusmodi conclusa. Est enim in hac physiognomiæ parte maius, & admirabilius quiddã fœcundiore studio,

& explicatione dignum. Quomodo scilicet, cū per vniuersum corpus nœui velut casu quodam sparsi sint, certum inter se ordinē, & veluti cognationem habeant: Ab illis enim, qui faciei inhærent, reliquos, qui per corporis partes diffusi sunt, dependere, & velut regula certa monstrari posse experientia ipsa manifestum facit. Res profectò mira; sed tamen certa: Næuus qui in fronte conspicitur, comitem, & velut sodalem suum in thorace habet; sed illa in parte, quæ collo proxima, cordis & membrorū spiritualium regio est, vniuersam illam partem diaphragmate cinctam, & ab imo ventre, siue abdomine distinctā comprehendens. Vnde si in media fronte næuus conspicitur maiori ex parte in medio pectore, aliquando in medio dorso inter spatulas reperie-

tur: Quanto verò à recta illa, & per medium frontis demissa linea in dextram, siue sinistram partē næuus discedet, tanto etiam versus alterutrum brachiorum, siue humerorum deflectet: ita vt aliquando næuus in extrema fronte iuxta tempora constitutus alium in humeris representet: atque id ratione quadam confiniorum, seu vicinitatis; cū aliæ, vti dicemus, partes sint, quæ humeros sibi næuorum ordine respōdentes habeant. Quemadmodum verò dextera & sinistra; sic quoque superiora & inferiora, pariter sibi respondent; ita quidem vt si capillis vicinus næuus fuerit, vicinus quoque collo reperiatur: si iuxta nasum & supercilium, in inferiori pectoris parte impressum obseruemus. Nasus verò quam partē corporis referat, lippis iam & tonsoribus notum est.

est. Quare quem situm in naso næuus habet, eundem etiam in vase, siue pene obtinebit: videlicet dextrum, medium, aut sinistrum in vase, vt in naso dextrum, medium, sinistrum occupabit; extremum præputium, si in orbiculo nasi situs fuerit; radicem virgæ, & ad pubem superius, & ad coelos inferius, si confinium frontis & nasi tanget. In muliere idem obtinet, eundemque, quem in naso næuus situm habebit, in labris nature occupabit: si verò in pinnula nasi consistet, ferè in superiori parte, vbi nymphæ enascuntur, inuenietur. Quod si etiã hi næui, siue verrucæ naturales in naso sint, sed iuxta spatium, quo oculi distant, reperientur itidẽ inter scrotum, & virgam secundum dextræ, sinistraeue partis situm. Si lens aut næuus aliquis in palpebra supra pupil-

lam reperietur, certo certius alius in eadem parte scrotum iuxta testiculū tenebit: item si ille in superiori parte palpebræ, hic super testiculum in aduersa scroti parte erat. Si ille in palpebra inferiori, hic in scroti auersa parte, versus clunes. Næuus verò qui in supercilio supra oculum hæret, sodalem suum in humero eiusdem lateris notat; ita quidem, vt si ille supercilio extremo velut adhærens aurem respiciat, hic in cliuo humeri iuxta brachium retro occupaturus sit. Si verò supercilio inferior è regione oculi collocatus erit, confinium humeri, brachij, & pectoris habebit. Sæpius etiam euenire solet, frontis næuos, quandoque ad illos qui in thorace, quandoque ad illos, qui in dorso impressi sunt, referri: cùm ambæ illæ partes quasi vna sint, iisdemque constitis

stis circumscriptæ atque munitæ.
 Quæ quidem ratio cum accurata
 animaduersione, dextri, medijs, sini-
 stri; item superioris, atque inferioris
 accipienda est. Si verò in genis nævus
 conspicitur, etiam in coxis conspi-
 cietur: ita quidem vt quanto ille na-
 so, tanto hic vasi, & inguini propior:
 quanto verò ille mādibulæ versus au-
 rē, tanto hic natibus vicinior existat:
 nisi quod interdum tamen, cum si-
 gnum istiusmodi latum solummodo
 digitum à naso distat, etiam in ipso
 pudendo nævus reperiatur. Quod si
 subter oculos in cauitate supra mala-
 rum eminentiam, signum erit, næ-
 uum sub axilla concipe altius humi-
 liusve, secundum situm illum, quem
 in facie habet: qui si altior erit, sed ip-
 si quasi oculo succumbens, erit quo-
 que nævus in ipso armi, vt ita dicam,
 iugo:

iugo: si vero altior, sed à latere superiorius iuxta orbes oculorum (ita tamen eos tangat) armi posterioris verticem occupabit. Næui qui iuxta autē siti ipsam quasi tangūt, comites suos in brachij spatio, quod ab humeris ad cubitum protensum est, ostendit; dextro & sinistro observato. Hinc si in ipsa aure apparebit, securior faciliorque diuinationo erit: si verò tres digitos ab aure absit, lateribus clunium næuus adhærebit. si verò per duos tantum digitos disjunctus, in signata brachij parte, sed versus dorsum reperitur. Næuus qui superiori labro imminet, nasumq; ferè tangit, eo in spatio, quod inter pudenda podicemque interiectum est, socium esse indicat: sed qui ab interfinio narium pendeat, oppositum suum in perinæo, siue in futura medium scrotum interfecante ostendit.

ostendet. Contingit verò non rarò, ut cū à naso tres digitos remotus sit, non ampliùs partem illam dictam, sed pubem notet (etsi hæc, ut plurimum à nævis in inferiori labro atq; mento constitutis ostendi solet) atq; interdum etiam non ad pubem, sed ad genu contemplantem remittat. quod tanto frequentius continget, quãto signum inferius erit. Nævi, qui à natura in malis picti sunt infra labrum inferius, ipsumq; non transcendant, oppositos suos in abdomine repræsentant: in ipso quidem abdominis medio, si in ipsarum genarum meditullio expressi fuerint. Quod si tamen signum in extremo mento cõspicietur, nævus in pube iuxta pudenda signabitur. Nævi qui aures tenent, lacertos respiciunt. Ac si ansa auriculæ nævum geret, nævus quoque carpo,

po, siue manui vicinus erit: si verò ex opposito summum capreolum occupabit, etiam in supremo lacerto cubito proximus existet. Quod si in ipso meatu, seu concha, & interiore auris parte nævus hærebit, in vola quoque manus delitescet. Si in exteriori parte, eundem quoque situm in manu deprehendes. Sed nō facies dumtaxat, quæ nuda, & exposita intuitui est; neq; nævi, qui in facie reperiuntur, oppositos suos in reliquis corporis partibus denotant; sed manus etiam, & brachia, quæ & ipsa oculis ex parte subiecta sunt hanc vim possident. Quare si in brachio superiori nævus deprehendatur, supra cubitū; pro explorato habet in cervice iuxta genu nævū quoq; reperiri. Ac si in aversa brachij parte erit; in sura quoque esse: quod si verò in lacerto hærebit,

oppositum suum in medio crure respiciet. Si etiam prope manum, siue carpum; in collo, vt ita dicam, pedis supra talos existet. Si deniq; in digitis manus, pariter quoq; digiti pedū insigniti erunt. Qua quidem ratione etiā aures ex parte tibias demonstrabunt. Sed animaduvertere oportet, regulas hasce non perpetuo veras, aut certas esse; cum res naturales, sicuti & fundamenta huius scientiæ interdum fallant; quemadmodum Arist. 2. de par. animalium docet. Si enim res ipsæ naturales à veritate quādoq; desciscunt; multo magis næui, & signa hæc diuinantem destituent; neq; tantum illa, quæ coëua non sunt, & post ortū casu aliquo adnascuntur, verum, & illa quoque interdum, quæ in ipso vtero materno finguntur: & à desiderio sine malacia fœminarum originem habent.

bent. Atque hæcenus quæ dixi, alij etiam antè me complexi ingenio, & expressisse scriptis videntur; sed ita succinctè, ita etiã variè, & ineptè, vt, quasi friuola imò penitus vana neorum diuinationo esset, suæ sibi scientiæ fidem pretiumq; dempserint. Mirari autem satis non possum, neminem è veteribus illis, qui summa cum industria omnia scrutati sunt, neminè etiã ex neotericis nostris, quibus indagandi curiositas superest, fuisse, qui causas aut rationes huius scientiæ, si non necessarias, saltè verisimiles explicare tetauerit; cur inquã faciei neui, pares suos per corpus sparsos certo quodã ordine ac situ respiciant atq; demonstrent. Itaq; hoc ipsum naturæ secretũ explicare aggredior, difficile, extremis difficultatum tenebris inuolutũ, ab antiquis non tantũ neglectum, sed

sed ne quidem nominatum. Quod dum facio, nihil mihi superbius tribuo, nec antiquorum gloriae quicquam detraho, non enim meo ingenio inuenisse glorior, quod non potuerunt antiqui; sed tentasse, & quaesuisse, quod de industria illi neglexerunt, aut tentare recusarunt. Neque tamen viribus meis ita confido, ut quidquid voluntate concipiam, studio exequi possim; sed ut etiam, & subleuem mirandam hanc naturae molem & machinam, cui sustentandae, atque firmandae optima deinde, ac solida illa ingenia fulcrum facilius subijciant; & orbis æuumque nostrum à nobis quoque accipiat, quod admiretur. Rerum omnium conditor Deus, postquam Mundi machinam creasset, quam ob magnitudinem, & varietatem rerum lustrare oculorum obtutu, perscrutari mentis acie difficile

cilè erat, quasi peritus Geographus, in exigua tabula, idest, ipso homine magnam, ac admirabilem illam molem describere, imò compèdio quodam perfectissimè comprehendere voluit, ut quasi typus mundi, atq; adeo ^{μικρο-} ^{κοσμος}, parvus mundus diceretur. Id autem ostèdere, qua scilicet ratione cuncta, quæ in yniuerso continentur, in homine, aut representata, aut expressa sint, facillimū mihi foret, nisi excedere dictionis, & propositi mei limitibus viderer. Quia tamè duas homo partes habet, animam, & corpus, multique fuerūt, qui in corpore seorsum mundi similitudinem, ipsumq; mundum distinxerunt, non videbor longius ab instituto meo recedere, si animam ego considerem, & in ea id ipsum faciam, quod in corpore alij fecerunt. Principio igitur ut à cælestibus

bus illis corporibus, & sphaeris aethereis, quemadmodum è certa obseruatione constat, humanum corpus cum concipitur, vim, virtutemq; quandam propriam, induit, quam Astrologi Iouialem, vel Saturniam dicunt; cum aut benigno ambientis Iouis aspectu temperatus calore moderato sanguis mitiores mores producit; aut aspero & sicco Saturni radio arefacti humores, & quasi terrestres redditi, agrestes mores efficiunt: ita quoq; in animam potentijs ipsa illa diuina corpora quodammodo relucet. Luna quidem vi vegetandi, *φαντασία*, ingenioq; Mercurius; potentia concupiscibili Venus, Vitali Sol, Irascibili Mars, Naturali Iupiter, & inter huius species retrètrici Saturnus. Voluntatem verò haut dubiè octaua, & vltima sphaera representat. vt enim hæc reliquas omnes mo-

tu suo orbis: ita illa reliquas affectio-
nes animi, mouet, ducit, voluit. Itaq;
si dispositionem stellarum istarũ, ite
vigorem roburq; in ipso natali mo-
mento exploratum habuerimus, di-
uinare non difficulter licebit, in quas
potissimũ animi affectiones quis pro-
cliuis sit. Ita tamen vt rationi, quæ tan-
quam princeps regere & eminere im-
perio suo debet, locum suum cõceda-
mus. Cũ in hunc finem liberũ à
Deo arbitrium acceperimus, vt ratio-
ne veluti iure quodam vteremur. Si-
militudinem prætereà cum elemētis
anima habet: Cum terra quidem per
sensus ipsos, in quam velut per paten-
tes aditus rerum cognitio, & veritas
se ingerit; cum aqua, ob imaginatio-
nem; cum aere, ob rationem; cum cę-
lo denique, ob intellectum. Quare vt
in corpore elementum alio aliud per-
fectius

fectius atque potentius est: ita quoq;
in anima aliud dominatur & eminet,
aliud obsequitur & subest. Quādo ve
rò simul cūcta ita composita & qua
si expensa sunt, vt proportione sua na
turali simul consistant; in anima quo
que omnia composita, & moderata
sunt, & quasi numeris quibusdam af
fectus omnes in harmonicam cōcor
diam conspirant. Hac igitur ratione
homo *μικρόκοσμος*, siue paruus mūdus,
aut certè typus aliquis magni mūdi;
tā corpore, quàm anima dici potest.
Quia verò in fabrica hac humana ani
mi affectiones, interioresq; corporis
partes miro ordine, ac magna sapien
tia dispositæ, coniunctæ, diuisæ, sed
oculorum indagationi subtractæ, na
turam cuiusque & inclinationem ve
labant atque occultabant; signa exter
na ista imprimere Deus voluit, qui-

bus interna illa facies hominis, siue cōditio, & ad quas potissimū affectio- nes, tam corporis quàm animi incli- naret, posset explorari. Vnde mihi quidem videntur insigni iniuria Deū naturamque afficere, qui vtriusq; de- fectum accusantes, apertum esse pe- ctus desiderāt, ad internum hominis statum dignoscendum: Imperfectè enim id ipsum eo modo, nec nisi cum periculo quodam communi fieri po- terat. Deus autem mercatorem repre- sentare voluit, is enim cū vniuersas taberna conditas merces exponere, aut producere in pergulam non pos- sit, ex omnibus particulam in signum promit: ita Deus cū interna omnia subijcere oculis noluerit, signa tātūm produxit, quibus affectiones internæ cognoscerentur. Quia verò signa ipsa numero excedebant, varieq; per vni- uersum

uersum corpus diffusa, alibi occulta,
alibi velata, & velut abscondita erant;
facta quasi signorum cōgerie, eam in
faciem disperfit, ac velut præ foribus
suspendit, ad latentia & recondita si-
gna omnia denotanda, animique ip-
sius affectiones, & statum explican-
dum. Sed quid his longiùs immoror?
Figuram capitis videamus. Ecce ro-
tūda est, idest perfectissima, & ipsius
mundi quidam typus. Facies quid ni-
si exemplar, & pictura Dei, vt rectissi-
me legislator Moles explicauit? Frōs
verò in qua actiones omnes intelle-
ctus velut per imaginē expressę sunt,
& in qua suprema illa animi potentia
maximè actione elucescit, quid nisi
supremos illos & angelicos intelle-
ctus cęlestemque ordinem ab oculos
ponit? Iam ipsæ illæ frontis lineæ sex
rectę, vna Triangularis, à Metopo-
scopis

scopis ad septem Planetas referuntur: Prima quidem ad Saturnum, secunda ad Iovem, tertia ad Martem, quarta ad Solem, quinta ad Venerem, sexta ad Lunam, triangulus denique ad Mercurium; non sine vestigio (nisi superstitiosa sit, isthęc curiositas) characterum siue notarum, quibus planetæ figurantur. Sed si propiùs Naturam ipsam consulentes, opinionum nebulas relinquamus, an non septem faciei apertura, per quas rerum species admittunt ad se sensus, & proprias obeunt operationes, septem Planetis aptè comparentur? Solem ecce Lunamq; Cæli oculos vocamus: sic licebit oculos, Solem Lunamq; hominis appellare. Iam os, in quo prima venustas faciei cõsistit, Venerem representat, Iovem & Mercurium nares, cum nasus ipse pro Iouis scepro, & Mer-

& Mercurij caduceo sit. Saturnum vero & Martem aures ob similitudinē ficcitatē. Nævi denique per faciem sparsi, sidera reliqua siue Stellas octauæ sphæræ. Sed vt ad Plagas elementares descendamus: Oculi & visus, vt Platonis & Galeni dogma locum habeat, ignem referunt; Odoratum vero idem Galenus libro 7. de Decretis Hippocratis, & Platonis existimauit acreum esse: organum etiam odoratus vaporosum esse, & in qualitate aerea consistere. Gustus, docente Galeno libro 1. de Causis Symptomatum, cum instrumentum humidissimum omnium habeat, atque in qualitate humida consistat, Aquæ potest comparari. Aures denique totæ cartilaginosa, ac penè exangues terræ naturam & similitudinem ostendunt. Vt autem composita ipsa consideremus,

eorum insignis in capite, & præcipuè in facie Typus relucet. Nam quod at-
tinet ad mixta imperfecta, oculorum
illæ caligines, & veluti fumi, quibus
suffusiones producuntur, & præsa-
giri solent; aeris nebulas caliginesq;
repræsentant: perfectæ suffusiones
(vulgus medicorum catafactas nomi-
nat) & *ὕποχόματα*; nubes densatas, &
quasi gravidas commonstrant. Toni-
trua & terræmotus, ad sternutamen-
ta & tussim; Pluviæ, niues, grandines,
ad lacrymas; Tempestates, ad reliqua
spissiora capitis excrementa; Irides,
ad genarum colores, qui varijs ab ani-
ma modis proficiscuntur, referri pos-
sunt. Iam verò mixta perfecta ex ab-
solutissima totius vultus formatione,
nonne in cuiusq;, vel somniantis ocu-
los incurrunt. Res sanè animatæ in
vultu ipsius naturæ agitationibus in-

notescunt. Vegetatiuæ quidem dum
faciem alterari facillimè, augeri, im-
minui cottidie deprehendimus, ne-
que per aliud instrumentum cibus, &
portionibus, recipiendis, & præpa-
randis, quam per os, & dentes aditus
aperitur. Vbi porrò intimi, & exti-
mi sensus, nisi in capite, atque vultu
sedem esse videmus? Animam verò
indagatricem rerum, illamq; eximiã
intellectus facultatem, quæ *νοῦς* à Græ-
cis appellatur, nonne docui in fron-
tis ductibus, atque anteriori cerebri
parte actionibus maximè elucescere,
& lineamentis tanquam in tabula vi-
deri expressam? Quare nihil potest
esse exploratius, quàm humani capi-
tis, & maximè vultus ornamentum à
summo illo rerum auctore Deo, tan-
quam operis huius singulare exem-
plar, aut potius archetypi illius, ac
per-

perfectissimi operis totius mundi quodam modo formatum fuisse signum, & adumbratam imaginem. Non enim totius orbis vastitas in hunc exiguum quasi gyrum compelli poterat: neque rerum omnium distinctionem hominis limitata structura, ac breuitas capiebat. Hac igitur de causa, ita partes faciei Deus disposuit, & cum uniuerso corpore comparauit; ut à næuis faciei, ad alios corporis, velut à compedio sine indice ad totius voluminis certissima diuinatione duceremur. Ego verò ex hac admirabili totius horis dispositione, & cum reliquis corporis partibus conformitate, quam Græci *ἀναλογία* dicunt, exsoluam, ut opinor, naturalium causarum cæcos & latentes nodos, ac positam in medio difficultatem clarissimè expediā: quo scilicet pacto fieri possit, ut non solum

solum innatas animi affectiones, ve-
 rum etiam adhaerentes corpori no-
 tas; & integumento vestium cooper-
 tas denudemus. Quod quidem ne-
 gotium perarduum est, à nemine,
 quod sciam, hucusque tentatum; qua
 nimirum ratione certis è partibus, &
 faciei maculis, secretas, abditasq; cor-
 poris labeculas colligere possimus.
 Sed *ἀναλογίαν*, siue conspirationē, vt ita
 cam, partium, bifariam solemus at-
 tendere; aut quantitatem; siue men-
 suram, aut substantiæ qualitatem, seu
 conditionem: ex vtraque naturales
 causas eruere, atq; in commune pro-
 ferre constitui; alteramq; vsurpato
 Proportionis nomine, alteram Simi-
 litudinis appellatione ob maiorem
 claritatem affecturus: vt si exempli
 gratia dicam, nates eadem Analogia
 cum reliqua corporis magnitudine

mensurari, quæ genæ cum cætera vultus parte conferuntur; isthæc quantitatis, siue mensuræ proportio erit: Sed si coxas, aut nates cum genis aliquo modo ostendam comparari, cum sint torosæ corporis partes, cum binæ, cum eundem quasi situm obtineant; hoc ego similitudinis nomine pronuntiabo. Quibus si causas ex Astronomicis fontibus deriuatas adiungam, equidem existimo tertiam me analogiæ conditionem daturum, lucemq; aliquam difficili huic doctrinæ allaturum. Monitum tamen curiosum Lectorem volo, analogias ternas hæc simul in partibus omnibus faciei, & in partibus omnibus corporis pariter reperiri rarò posse; sed cum reperientur tradita in principio norma nūquam iudicium tuum frustrabitur, nunquam næuorum diui-

nationem infringi, In quibusdam verò binæ tantùm, aut proportio cū similitudine, aut proportio cum analogia Astronomica coniuncta reperietur; & tunc etiam vt plurimùm ratio næuorum constabit. Denique sola cū similitudine proportio inuenietur; & tunc non rarò lubrica suspitione diuinitio laborabit. Sed nunc tres illas partes explicare eo ordine, quo proposui, aggredior. Ac primo quidem, vt distincte à me sub oculos ponatur Proportio, qua faciei partes ad reliquum corpus referuntur; necesse est paucis, quæ faciei partes proportionem inter se habeant, & qualem, perstringere: deinde quomodò proportionem corporis inter se conueniant declarare, vt tandem aliquando scopum meæ dissertationis intento digito significem, & qua maximè

ratione vultus partes cum partibus corporis consentiant, innotescat. Itaque ut à facie exordiar, non est ignorandum ternas hâc habere dimensiones, quibus ad rectissimam mensurâ reuocari potest; nimirum longitudinem, latitudinem, profunditatem. Etsi verò communiter longitudo spectetur; censeo tamen, nec latitudinem omninò, nec crassitiem prætermittendam esse. Ut autem hanc longitudinem recta ac æqua norma distinguamus, res videtur exigere, ut minimum illud mensuræ punctum indagemus, quo cæteræ deinceps particule faciei apertè dignoscantur, inter se mensurentur, & denique subductis calculis summa totius uultus ratioque ducatur. Lacunula igitur, qua labrum superius duas in partes æquales, eminentem, & cauam diuiditur,

ditur, aut etiam alterutrum narium spatium, quod mediæ Lacunæ pari dimensione respondet, totius faciei minima erit, sed peræqua dimensio: aucta verò, siue multiplicata plenam regulam, ac normam certissima ratione extendet. Duplicata enim spatium quod à naso ad labrum est, absolute complere solet. Quadruplicata, aliarum plurium partium mensuram constituet, longitudinem, scilicet oris, & oculorum, spatium, quod inter utrunque iacet, atque etiam, quod ab inferno labio ad menti terminum extenditur. Iam verò nasi, & aurium longitudo, illiusque maximus ambitus, item spatium à naso sursum ad cōfinium capillorum, seu frontis altitudo, & deorsum ad mentum pari mensura cōstant; atque sesquialtera proportione ad prædictas
 qua-

quatuor particulas se habent , idest sex mensuras minimas exæquant . Oris auriumque ambitus, pariter spatium ab vnius oculi extremo ad alterius productū duplicata proportione proximè nominatas hæc partes respicit, atq; duodecim minimas mensuras explet . Vniuersæ autem faciei longitudo, frontisque circuitus, oris ambitum sexquialtera proportione superat, atque octodecim minimas mensuras complectitur. Spatium capillorum ab extrema fronte ad primam postremi colli vertebram, item spatium à mento ad verticem capitis prductum longitudinem faciei sesquialtera proportione refert, ac vintiquatuor mensuras minimas cōprehendit . Quid pluribus me extendo? Admirabilem hanc potius partium symmetriam, & numerorum pro-

proportionem, & rerum concentum
 atque harmoniam mirari, subit. Vi-
 dere, si diligentius mentis oculos ad-
 uerteris, in faciei fabrica liceat tot nu-
 merorum species à Pythagoricis ani-
 maduerfas: numeros pares, impares,
 pariter pares, pariter impares, impa-
 riter pares. Ex his verò primos, & in-
 compositos, secundos compositos,
 perfectos, imperfectos, æquales, in-
 æquales; Omnesque proportiones,
 tam Arithmeticas, quam Geometri-
 cas, atque adeò Harmonicas. Depre-
 hendas proportionem duplam, ses-
 quialteram, sesquitertiam. Cogno-
 scas harmoniam diatesseron, diapen-
 te, diapason. Quæ omnia nimis lon-
 gum esset, velut intento digito de-
 monstrare; cum ex ijs etiam, quæ di-
 xi, clara & manifesta videantur. Quid
 verò si amplius addam, in facie figu-

ras omnes Geometricas, tam circulares, quam rectas expressas videri? Mira profectò, atque planè stupore digna constitutio hæc faciei est? Quin digna potius, quæ vniuersi hominis, imò vniuersi mundi perfectum absolutumque quendam typum representet. Repræsentare autem non poterat, nisi proportionem hæc omnes complecteretur. Etenim si totum corpus harmonia ista compositum est, omnesq; eius partes easdem proportionem habet, necessarium erat vnam aliquam partem constituere, quæ velut typus, ac regula reliquas omnes exactè, & veluti ad lineam mensuraret. Vnde similis omninò operi vniuerso typus esse debebat, & ab eo reliqui corporis signa, quasi cognatione quadam paria significari. Quia verò summus ille rerum plasta, vel ob materia,

tertia, seu exuberantiam, siue etiam defectum, vel ob agentis operationes, siue vehementes nimium, siue remissas, sæpius forma laborare faciem animaduertebat, difficilemque hac de causa diuinationem, ac omnino falsam esse, regulam, ac certam quandam normam expositam oculis dare in corpore voluit, qua & facies, & faciei omnes partes certo certius, an veræ ac naturales essent, explorari possent. Hæc autem manus est, cui magna ex parte mortales immortalitatem debent. Manu enim, & hostes debellantur, & vita defenditur, Sphæræ, & noui velut cœli conduntur, vrbes, domus, naues construuntur: manu vestes texuntur, omnia imitatione naturæ pinguntur, figuræ cælantur, statuæ sculpuntur, picturæ adumbrantur, & denique le-

ges, historiae, libri scribuntur, Manus igitur veluti totius corporis munus, faciei mensura est. Tanta enim faciei naturalis longitudo censeri debet, quanta à carpo ad extremitatem digiti impudici continetur, quæ quidem ratio in paucissimis hominum fallit: imò verò cum faciei omnes partes proportionem certam mensurentur, ipsæ quoque partes manus inter se, & cum reliquis membris dimensionem non fallacem habent. Ac primò quidem indicis longitudo ab extremo unguis ad tertium articulum ab exteriori parte extensa iustam totius manus dimidiatam magnitudinem docet: semperque æqualis reliquo spatio, quod ad carpum usque procedit, inuenitur. Intrinsecus verò id ipsum digitus impudicus demonstrat: quem si ab extremitate ad radicem

cem

eem vsque trans monticulum men-
 furaueris ; tantum inueneris spatij ;
 quantum inde ad carpum reliqua ma-
 nus tenet. Ungues ipsi singulorum
 digitorum longitudinem tantam ha-
 bent , quantum est spatium à radice
 unguis ad primum articulum defini-
 tum. Digiti crassioris ambitus eius-
 dem longitudini certa mensura re-
 spondet. Aliæ multæ adferri in me-
 dium proportionales possent , quibus
 manus partes inter se mensurantur ;
 nisi nimium prolixus videri possim ,
 & illæ ipsæ facili videantur negotio
 deprehendi posse ex symmetria , siue
 similitudine , qua partes inter se ma-
 nus , & faciei conueniunt. Quare vt
 huc sermonis nostri operam trans-
 ferre possim , vniuersam faciem è ma-
 nu velut è tabula accuratè cõstituam.
 Tanta est enim longitudo faciei , ac

frontis ambitus, quanta est longitudo manus. Spatium quod à radice capillorum per frontem ad orbiculum nasi extenditur, medio digito; reliquum ad menti extremum, reliqua manu exactissimè mensuramus. Frontis præterea altitudinem refert pars palmæ vicina, quæ prima & maxima indicis est. Secunda verò simulque iuncta tertia in extremitate unguis finiens ab illo spatio, quod à supercilio ad nasi orbiculum decurrit nunquam discrepasse obleruatum est. Prima tamen, & maior digiti mediæ pars æqualis omninò illi spatio inuenitur, quod à naso ad mentum extremum porrectum est: secunda verò mentum ipsum mensurat. at annularis digiti pars maior tractum illum iusta mensura exæquat, qui à mento ad inferius labrum se vsque insinuat.

Tertia verò medij digiti pars vngui
 coniuncta totam superioris labri la-
 cunam, siue philtrum à nariū inter-
 stitio ad superius labrum deductum
 æquè mensurat. Similiter in me-
 dio digito, siue impudico tanta pri-
 mi internodij versus manum est lon-
 gitude, quanta oris si labri arcum fi-
 lo commensuraueris; si enim rectà in
 vacuo oris longitudinē mensuremus
 digiti pars illa excederet. Quin ea-
 dem pars, frontis altitudinem etiam
 ostendet. Ipsa palma manus in lon-
 gitudinem latitudinemque mensu-
 rare malam solet. Atque in hunc mo-
 dum manu tanquam perfecta men-
 sura vti possumus, qua faciei disposi-
 tionem exploremus; vt facie tandem
 reliquas totius corporis partes sine er-
 rore secundum proportionem à natu-
 ra constitutas distinguamus. Id verò,

vt commodè fieri possit, planè necessum est, vniuersum corpus ad symmetriam reuocare. Neque molestus hac opera vlli meritò videri debeo; cùm in hanc quisquè curam incumbere toto studio deberet, vt se ipsum ante reliquarum rerum contemplationem cognosceret, quare iusta reprehensione digni sũnt illi, qui nullam cùm teneant suorum corporum rationem atque notitiam, in terrestrium tractuum inuestigatione, & maris immensitate pernoscenda, atque adeò in vastissimis totius celi spatijs circumscribendis tota cogitatione defudant. Quemadmodum & illi, aut ambitiosè nimis, aut nimis curiosè facere videntur, qui rei domesticæ curis animo & cogitatione exclusis ad ciuiles administrationes, & rerum publicarum gubernacula to-

tis viribus feruntur. Quare vt tandem aliquando manus ad institutum opus admoueam; Dico naturam summa prouidentia summoq; studio corporis molé erexisse, facie in fastigio constituta, in qua velut in speculo totus homo reluceret, & facilius in conuentium oculos incurreret, imaginesque affectionum animi repræsentaret. Corporis igitur veluti principium facies est, à qua reliquæ totius corporis proportionēs, sicuti à monade numeri, & à puncto lineæ dependent. Quare vulgatam statuo corporum longitudinem, si quidem huiusce regionis homines spectemus, nouena totius vultus longitudine constare potissimum. Non enim inficias ibo inueniri posse, qui maiori porrectum, aut minori contractum mensura corpus habeant: Cum nonnulli

corporis proceritate spatium faciei decies expleant; aliorum longitudo octies dumtaxat, nonnunquam, sed perraro, septies faciem contineant. Grandiores vero faciem decies repetitam corpore reddunt; minores vix septimum spatium, rarius octavum excedunt. Verum tamen est, ista nature incrementa, & decrementa in cuiusque ætatis gradu, quam rarissime deprehendi. Sed vix unquam breuitas corporis, tam angusta periodo concluditur, ut septena vultus mensura non describatur, cum peccare tam indigesto partu natura non possit; corpus autem humanum rebus omnibus absolutum magna industria, ac harmonia architectetur. Grandiores vero in maiori numero reperiuntur, qui integra mensura communem illam proceritatem superant. Sed il-

li quidē felicioribus astris nati, proportionē perfectissimi sunt; ut hac quidem de causa Aristoteles ille optimus naturæ interpretēs, pulchritudinem maiestatemque corporis magnitudine commensurare soleat. Itaque operę precium me facturum arbitror si utriusque huius magnitudinis, illius inquam, quæ noueno vultus spatium absoluitur, plurimumque est; & illius, quæ hanc magnitudinem excelsit, quæque per paucorum hominum est, proprias mensuras indagare incipiam, ac ostendere, quomodo utræque istę magnitudines à capite ad calcem in nouem, ac decem æquales iustasque partes distinctæ sint. Quod ad priorem attinet, sciendum est, in facie recte naturali que proportionē formata (quemadmodum explicui) tria æqualia inter se spatia reperiri.

Primum frontis est à confinio capillorum ad nasi principium ad supercilia deductum; alterum nasi cùm interstitio superciliorum; tertium à naso ad menti extremum porrectum. Primum sapientiæ domicilium nonnulli veterum philosophorum dixerunt; Secundum ad pulchritudinem retulerunt; Tertium bonitatis sedem interpretati sunt. Tria igitur hæc spatia, siue mensuræ faciei sæpius sumptæ, certa, ac explorata quadam regula docent perfectam absolutamq; corporis longitudinem nouies faciē totam explere. Prima autem mensura facies ipsa est. Secunda spatium à Gula ad pectoris extremum, vnde ensiformis dicta cartilago exoritur: Tertia quæ hinc ab vmbilicum. Quarta ab vmbilico trans inguina ad principium coxarum. Quinta & sexta inde

inde ad genua: Septima & octaua inde ad talos porrigitur. Nona ex tribus diuersis particulis constituitur; Quæ quidem pares inter se, & cum tribus illis, quas in facie descripsi, exactissime conueniunt: Quarum prima arcus ille est, qui à confinio capillorû, & frontis ad verticem, vsque capitis extenditur; Secunda subiectum faciei spatium est gula, quæ ab extremo mento ad pectoris vsque furculam pertingit: Tertia, pars illa, quæ à talo ad plantam vsque pedis descendit. Videre igitur quam sæpissime communiterque licet in plerisque mortalium, ac præsertim ijs, qui compressa, & quasi compacta membra habent, figuram esse quodammodo quadratam. Quam certè perfectam, & æquilateram in prima hominis formatione affectasse mater natura, atq;

ad eò

adeò expressisse videtur ; centrum in
 inguine constituens , hominemque
 æquè largum, ac longum effingēs. No-
 uem enim illæ partes, quibus vniuer-
 si corporis longitudo distinguitur ,
 pariter in brachijs extēsis cum thora-
 ce reperiuntur. Id verò qua ratione
 fiat, quantum possum , breuiter per-
 stringo. Si enim siue ab humeris fo-
 rinfecus per cubitum ad primam di-
 gitorum iuncturā , siue ab axillis in-
 trinfecus ad palmæ , & digitorū con-
 finium descendamus , iusto calculo
 ter facies longitudinem explebimus :
 Spatium verò digitorū vtriusque ma-
 nus semel faciem continebit. Ita qui-
 dem, vt brachia ambo, manusque si-
 mul longitudine sua septies faciē red-
 dant. Iam verò latitudo corporis, que
 ab vno humero ad alterum sumitur,
 tanta est, quanta facies ipsa bis sum-

pta: ut hac quidem ratione brachia
 extensa iustum illud spatium confi-
 ciant, quod à vertice capitis ad plani-
 tam usque pedis natura descripsit.
 Reliquum nunc est, ut qua ratione
 altera illa longitudine, magis procera,
 magisque perfecta, quæ per paucorum
 hominum est, decem particulares men-
 suræ reperiantur, tradam. Quare nunc
 nouæ mensuræ hominem subiicia-
 mus. Prima illa decem partium à ver-
 tice capitis ad extremum narium de-
 scribitur: Secunda à naribus ad prin-
 cipium pectoris: Tertia hinc ad ex-
 tremum Thoracem recta linea, ubi
 furculam infernam dicimus: Quarta
 ad umbilicum pertingit. Quinta de-
 inde ad inguen, ubi centrum mediū-
 que corporis locari solet: Reliquæ
 quinque partes per coxas, & crura
 deinceps iustis spatijs comprehensæ

& descriptæ sunt. Verùm enim ve-
 rò nō solūm facies, quemadmodum
 iam fusè cōmonstravi, sed illud quo-
 que spatium, quod à cubito ad extre-
 mum mediij digiti percurrit, totius
 corporis iusta & exacta mensura esse
 potest. Sed ne extra fines propositi
 mei dicendi occasiones persequar, de
 licias hæc curiosas seponēs, id quod
 agere potissimūm instituerā, quod-
 que fundamentum doctrinæ huius
 censerī potest, facili & claro verbo-
 rum contextu absolūam: quam scili-
 cet proportionem cum totius corpo-
 ris partibus partes faciei; quamq; si-
 militudinem proportionum inter se
 quoque habeant; vt hinc de Næuis,
 quasi explorato robustoque argumē-
 to iudicemus. Itaq; quemadmodum
 tres æquales in facie partes distinxi-
 mus; ita quoque docuimus reliquum

corpus tres equales inter se diuisiones
 admittere, illam nimirum medij cor-
 poris, illam fæmoris, & tertiam à fine
 coxarum ad pedes vsque. Atqui hanc
 ipsam trium partium diuisionem in
 medio corpore notare iterùm licet,
 Spatiumque quod à pube ad vmbili-
 cum, deinde quod hinc ad mamil-
 las; postea quod inde ad colli prin-
 cipium extenditur, æquali propor-
 tione contineri. Spatium præterea,
 quod inter mamillas velut terminos
 quosdam intereluditur, frõtis circũ-
 ferentia mensuratur: Frons verò in
 longitudinem triplicata dorsum exa-
 cta dimensione æquat. Quemadmo-
 dum etiam faciei spatium nouies; si-
 ue etiam decies sumptum totius cor-
 poris proceritatem: ita quoque fron-
 tis altitudo nouies deciesve accepta
 longitudinem dorsi absoluit. Super-
 E cilij

cilij semicirculus duplicatus spatularum rotunditatem comprehendit: pari omninò ratione, qua circulus per concauitatem oculum ambiens, peripheriam axillarũ describit. Quare si proportionales istę partium faciei, nec nō similitudines proportionum, quibus inter se partes faciei, corporisq; vniuersi cōueniunt admittēde; inficias nemo ibit, quin aliqua ex parte ratio, qua næui faciei cum reliquis per corpus dispersis consentiant, constet. Sicuti enim facies totius corporis, ita partes faciei, partium corporis quasi figuræ quædam, & typi sunt. Cùm igitur, vt in principio proposuimus, frōs, pectus; supercilia, humeros; eorum cauitas, axillas; aures, brachia; mentum, pubem; malæ, coxendices; os, in viris quidem, anum; in fæminis etiam partes verecundas repræ-

præsentet, mirum nullo modo videri debet, cur Nævi, quibus natura velut signis quibusdam partes illas corporis obsignavit, affinitatem & relationem inter se habeant. Quoniam igitur frons; pectus aliæ, alias partes respiciant ac referant; nævus quoque in fronte, nævum in pectore; nævus in alijs partibus faciei, nævum itidē in alijs corporis partibus indicabit. Sed vt exactiùs amœnissimam hanc doctrinam explicem, operæ pretium me facturum arbitror, si similitudines ipsas, quibus faciei partes cū partibus corporis comparantur, quàm diligentissimè excutiam, qua tandem via ad lucem aliquam facilioris rationis per difficillimam hanc doctrinā possit perueniri. Nolim tamen quicumquam similitudinū harum nimis diligens, aut accuratus inquisitor sit,

neue existimet, tam exactam regulam in partibus partium esse, quam in illis faciei primis, quæ cum vniuerso conferuntur, ostendi reperiri. Cùm enim facies reliquorum membrorum, velut mercium quarundam condictarum signum, typus, & velut index sit; necessarium non fuit, eadem penitus distinctione faciem corpusq; signari, vt nec eodem, quo in taberna merces ordine dispositæ sunt, foris signa collocantur; præsertim cùm tam exiguus locus, tam ingès, & figuris adeò diuersis constitutum opus planè ac exactè non recipiat. Quare ad hanc considerationem, si non perfectissima, certè adubrata aliqua similitudo suffecerit, quæ indicare, etiã id, quod non indicat, & contemplantis desiderium abũde explere poterit. Sed nũc, vt missa verba faciam, rem ipsam, & exem-

exemplum exhibeo. Frontem quisquis inspicit, eam situ eminentem inuenit, parte media planam, lateribus circulem, supernè linea, quæ in triangulari figura terminatur diuisam, transfuersum vario linearum concursu velut aratam: habere dextrum, habere sinistrum, habere promontoria. Ecce vniuersam hanc posituram in illa parte corporis, quæ gulæ subest, non obscure expressam habes, quam quidem partem, etsi secundum rationem situs ventrem medium Medici appellant, quia inter caput ventrèque inferiorem positam: Hippocrates tamen verus Philosophiæ pater 7. Aphorismorum vètram superiorè nominauit. A Græcis *θώραξ* dicitur, fortassis *ἀπὸ τοῦ θορύω*, i. salto, quia in hac parte sedes cordis, eiusque continuus motus est: vel vt stoici arbitrantur, *παρὰ τὸ θῆλον*

ἄπειν, quia mentem animi nostri par-
 tem diuinam continent. Thorax igitur
 egregiè vndique finitus, & limi-
 tatus est, a iugulo ad xiphoidem car-
 tilaginem, & diaphragma extensus;
 ita vt à clauicula pars superior initiū
 capiat, in diaphragmate finem: pars
 autem anterior osse sterno, posterior
 vertebris dorsi, dextra & sinistra duo-
 decim costis tanquam limitibus cir-
 cumscripta est. Forma autē pulcherri-
 ma inter partes corporis excellit. Dein-
 de capacissima est, fortissima, aliquan-
 tum protuberans, & quasi per arcum
 extensa: quæ omnia pariter in fronte
 reperiuntur; cum & hæc capax, for-
 tis, protuberans, extensa cernatur: vt
 prope dubites in fronte thoracem,
 an in thorace frontem dicas figuratā.
 Nam cum triangulo frontis os ster-
 num xiphoidemque, cum lineis fron-

tis costas pectoris ; cum duobus promontoris frontis , duo mamillarum tubera rectè comparaueris . Non mirum igitur si næuus quispiam in fronte constitutus , alium , siue in pectore , siue in dorso affinem , & veluti relatiuum positionis quodã ordine representet . Iam verò si ad supercilia te cõuertis horum eminentiam , quò rectiùs , quàm ad eminentissimas totius corporis partes , humeros inquam , referas ; qui simili planè modo pectori dorsoque vicini & annexi sunt , sicuti fronti supercilia iunguntur . Vnde si in hoc tractu faciei , næuum aliquè notaueris , sine vlla dubitatione næuũ pariter in humeris , dextrum aut læuum , pro varia illius in facie positione facillimè colliges . Imò verò (vt hinc admiranda naturæ diligētia manifesta euadat) si in supercilio næuus

aurem respiciet, similiter in humeris (quemadmodum antea ostendi) partem versus dorsum declinantem possidebit. Ad malas transeo, earumque naturam, & situm considero; ut sub comparationem facilius mittam. At certè, quod ad naturam attinet, carnea, succique plenae sunt, quantum vlla alia faciei pars: quod verò ad situm inter frontem mentumque positae sunt. Definitio enim malas partes illas, quae ab ore sursum eminentiores procurrunt. Cui igitur parti sine naturae vllò dāno malas opponemus? Coxis. haec enim multa carne vestitae, succo & sanguine irrigatae sunt, interque ventrem superiore, & tibias medium locum occupant. Pariterque, ut tertiam faciei partem malae; ita totius corporis tertiam tenent. Itaque si malis Natura naeuum impresserit,

coxis

coxis quoque impressum puta: ita tamē, vt si in partibus naso vicinis appareat, adhærere partibus naturæ loco vicinis, siue anterioribus, siue posterioribus intelligatur. Quo quidem confinio fit interdum, vt cùm proximus naso constitutus sit, ipsa quoque verenda contingat, vt iam in principio adnotauimus; Sed si propè maxillam, locum suum in natibus habebit. Quia verò non sine valle montē, nec sine concauitate aut sinu promontorium inuenias, ita supercilia cauum oculorum, siue sinum adiunctum habent. Quare cum supercilia humeros, quasi mons mōtem, ita sinus oculorum axillas, quasi vallis vallem respiciunt. Næuisque qui in oculi cauo præsertim inferiori conspicitur, certo certius alium sibi in axilla positum esse indicabit; Cum hac quidem diffe-

differentia, vt si versus nasum ad angulos maiores, quos *παρρηγας*, siue *πηγαι* Græci nominant; quod inde lacrymæ manent, næuus declinet, dici possit, quasi in vicinia pectoris, herere.

Si verò versus tempora ad angulos minores, siue *παραωτιας*, recedat, intelligi debeat dorso propior esse. De naso, & oculis dicere supersedeo, cum lippis penè & tonsoribus notum sit, quam partem corporis repræsentent; Cumque modesti hominis esse ducam celare, ac velare potius pudendi membri imaginem, quam in facie ipsa detegere. Si quis tamen honesto sciendi desiderio nullam velit naturæ partem philosophico studio excludere; per se quidem, si oculos animumque animaduertat, curiosam poterit, & quasi nuptam scientiam adipisci. Etenim si quis porrectam

nasi

nasi formam, & oculorum pupulas annexas considerat, ipsam mox partem, qua vir est, & ius testimonij habet, non vana omninò cōtemplatione complectetur. Deinde si examinare næuos volet, non difficili iudicio à naso ad penem, à palpebris ad scrotum, dextro sinistrove teste obseruato, comparisonem transferet. In fæminis os, vt plurimùm aruum genitale commonstrat, & à labrorum ratione, nescio quid simile ad naturæ alas deduci solet: in quibusdam tamen alia non remota lacuna, quod in viris perpetuum est, figuratur. Aures verò, quæ tanquam alæ capiti vtrinquæ adhærent, cui rectiùs parti, quàm brachijs, quæ & ipsa quasi alas corpori natura affixit. Rectè igitur næuus in auribus, aut circum existens, brachia nœuo insignita esse ostēdet. Quia

verò in varias brachium partes distin-
ctum est: in spatium, quod ab hume-
ro ad cubitum descendit ; in lacertū,
siue spatium à cubito ad carpum pro-
ductum ; denique in manum : expe-
rientia ipsa certissima naturæ hac in
parte ministra edocuit, næuo, qui vi-
cinus auribus est, alium in superiore
parte brachij humero vicinū respon-
dere: Sed illi, qui super aures, alium in
lacerto congruere. Discrimen tamen
est in superiore sui parte, siue in pin-
na, an in media, an potiùs in inferio-
re, siue ansa næuum auris habeat. Si
enim in superiore, næuum lacertus
habebit, cubito proximum: si in in-
ferna, lacertus næuum dabit, vicinū
manui: si in media, siue meatu, ip-
sa manus næuum porriget: Ipsa qui-
dem vola, si ab intima parte auris, si-
ue concha deriuauerit: Dorso autem,
si ab

si ab extrema parte acceperit. Quia ve-
 rò, ut superius monui, ἀδύνατον videba-
 tur in tam pusilla imagine tantam re-
 rum varietatem exprimere, tamque
 exiguo loco tantam totius corporis
 machinam quam distinctissime lau-
 dare, præter faciem membra quædã
 conspicua diuinus ille architectus fe-
 cit, partim ut sine adminiculo vllò
 comparationis per se cognosceretur,
 partim, ut ad reliquas corporis partes
 explicandas cum facie concurrerent.
 Cùm igitur tibiæ pedumque figu-
 ram satis distinctam facies non cape-
 ret, successerunt lacerti, manusq; si-
 ne vllò verecundię damno pariter nu-
 dæ, & hanc descriptionem perfectis-
 simè expresserunt. Itaque quemad-
 modum aures brachia, sic brachia ti-
 bias repræsentant. Tanta enim simi-
 litudo vtrorumque est, ut eadem pæ-
 nè

nè partes, & ijdem articuli ad paria quasi munia apti prompti que numerentur. Hinc inuenti quidem non semel fuere, qui manuum defectum pedibus; pedum manibus suppleuerunt; quibus scribere pedibus, pingere, texere, dare, accipere facile; gradi autem manibus necessarium, atque expeditum fuit. Si quis igitur naeus lacertum, manum, digitum que premet, tibiam pariter, pedem, digitum que pedis eodem ordine situ que obtinebit. Iam verò buccam mentum que quo nisi ad ventrem pubem que referas? Mehercule, neque lac lacti, neque ouum ouo esse similius potest, si vtraque ista curiosius componas. Bucca carnea, & talis venter est; & vt mentum, sic pubes pariter eminent: vt illud faciem; ita hæc abdomen terminat, & claudit. Hinc quidem naeus

in bucca constitutus alium in abdomine secundum positionem dextri, atque sinistri reuelabit. Ita quidem si propè cauum inferioris labri inueniatur, latere prope vmbilicum, si in vertice, vt ita dicam, menti, hæere extrema pube intelligatur. Philtrum autem siue cauū labri superioris sub naribus, quàm aptissimè, e comparatione confiniorum, perinæum, siue interstitium inter scrotum & sedem exprimit, atque ita næui vtrobique, quam facillimè colligantur. Hæcenus quidem, & à proportionibus, quibus corporis partes cum facie, & inter se consentiunt, & à similitudine, qua figuram, materiam, situmq; partium corporis faciei partes repræsentant, satis superque eruisse mihi rationes videor, quibus certa & definita næuorum regula constituatur. Reliquum

quum nunc est, vt quod initio quoque proposueram, causam aliquam à cælo ipso deriuem. Etenim si à diuinis illis machinis humana corpora (quod in herbis alijsque ignobilioribus fieri doctissimus Porta demonstrauit) quasi à sigillo quodam certas notas atque characteres recipiunt, quibus planetarum in singula dominium distinguatur; cur obsecro dictu absurdum sit, à Stellis sideribusque in tam egregium ordinem, atque chorum à suprema mente coactis quemque nostrum dum gignimur, effici, signumque recipere, quo à suo astro corpus quodque, & membra queque dependere, regi, ac quasi signari videantur. Hinc quidem Ptolomæus aurem dextram, vesicam, splenem, & ossa Saturno attribuit: manus, pulmones, hepar, sanguinem, & semen Ioui:

Ioui: aurem sinistram, renes, & genitalia Marti: oculos, cerebrum, cor, nervos, cæteraque dextera Soli: narres, os, & pudendum Veneri: linguam, mentem, & rationem Mercurio: gulam stomachum, omniaque sinistra Lunæ. Hinc etiam signis Zodiaci corporis partes distributæ sunt, Arieti; quasi capitis præfidi, facies, oculi, aures: Tauro collum, & gula. Geminis spatulæ, brachia, manus: Cancro pectus, mamillæ, venter superior, splen, & pulmones: Leoni cor, stomachus, diaphragma, & spina dorsi: Virgini venter, & intestina: Libræ renes, vertebrae, latera, & lumbi: Scorpioni clunes, genitalia, & vesica: Sagittario coxæ, atque etiam latera, & genitalia: Capricorno genua: Aquario tibiæ: Piscibus pedes. Existimant præterea astrologi quemque pla-

netarū partibus corporis fingulis dominari, sed secundum varietatem signorum, in quibus generationis cuiusque tempore existeant, dominiū variare. Quo quidem ordine in Ariete Saturnus pectus obsidet, Iupiter ventrem, Mars caput, Sol latera, Venus pedes, Mercurius tibias, Luna genua. In Tauro Saturnus ventrem gubernat, Iupiter dorsum, Mars collum, Sol genua, Venus caput, Mercurius pedes, Luna collum & tibias. Atque ita deinceps mutant variantque hoc imperium, & in corpore humano secundum Stellarum fixarum diuersam posituram, diuersimodè vim & characteres imprimunt. Quæ omnia, quia longè à limitibus argumenti mei recedunt, nō prosequor. Quod verò ad nāuos attinet, videntur illi quidem velut notæ aliquæ à signis celesti-

lestibus impressæ humano corpori, non tantum situ, aut forma, sed ipso quoque colore variæ, vt in ipsa genitura Planetæ cuiusque & sideris dominium obtinet. Quare cum partes singulæ faciei cum reliquis corporis partibus affinitatem, & necessitatem certam habeant, easdemque in prototypo repræsentent; naturæ congruum erat, vt qua nota siue caractere pars corporis à dominante Planetâ, atque astro insignita erat, eadē etiâ parua faciei particula, quæ illam corporis partem exprimit, figuraretur. In primis si nota siue character ille eiusmodi sit, vt magnitudine sua, statim ac facilè in oculos incurrat. Id enim non tantum solo dominio huius illiusve Planetæ, aut signi, sed coniunctione Planetæ cum signo euenire solet. Evidentiùs au-

tem, si bona, aut mala sorte con-
iunctio ista in Planetam, qui idem
cum fidere habebit dominium, in-
cidet. Ita enim, & Planeta, & fi-
dus pariter, & coniuncto influxu
partem corporis afficient, notamque
impriment, & grandiozem, & suo
quasi colore tinctam. Atque hac
tertia vltimaque Næuorum ratio est,
sic satis in vario, & incundo Doctri-
næ huius gustu delibata, nam vt om-
nia, quæ ad perfectam absolutamq,
perfectionem examinanda, curiosa
Astrologia inuenit, producerem,
neque Genij, neque etiam instituti
mei fuit: cum secreta illa, & sa-
piùs superstitiona astrorum libare,
non penetrare; intelligere, non pro-
fiteri: cumque in Næuorum hac ex-
plicatione non tanquam Astrologus,
sed tanquam philosophus versari vo-

luerim: quem ut non modò scriptis,
 sed vita, & moribus etiam agam, eter-
 num sapientiæ numen rogo.

FINIS.

Fr. Michael Aug. de For. Sac. Theol.
 Lector, & V. i. c. Generalis Iudicis
 Medicini.

Magister Joannes Cam. Ordinis Theol. pro
 Archidiacono. Cardini. Archiepiscopo.

Magister Joannes

APPROBATIO.

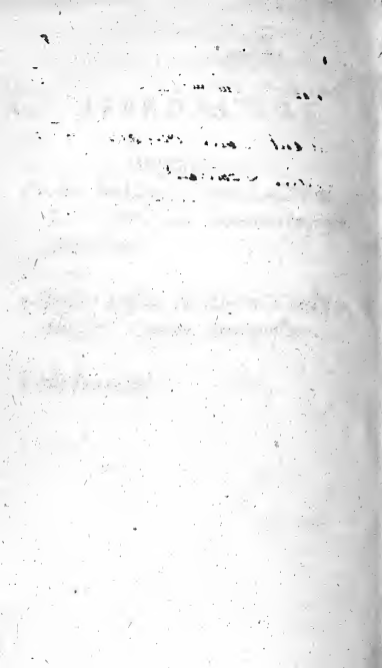
Imprimatur.

*Fr. Michael Ang. de Forl. Sac. Theolog.
Lector, & Vicar. Generalis Inquisit.
Mediolani.*

*Aloysius Bossius Can. Ordin. Theol. pro
Illustriss. Cardin. Archiepiscopo.*

Vidit Saccus &c.

Septalius mourut le 15 —
Septembre 1655. âgé de 82

il eut seize enfans dont
trois écurent.